

ΤΟ ΓΡΑΠΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερα (4) μέρη. Να απαντήσεις σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται σε κάθε μέρος. Τα ερωτήματα να απαντηθούν σε φύλλα εξέτασης, όχι στο εξεταστικό δοκίμιο. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού (Tipp-Ex).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

20 ΜΟΝΑΔΕΣ

Να απαντήσεις ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ και στις δύο (2) ερωτήσεις.

1. Να γράψεις στα φύλλα εξέτασής σου τα γράμματα της στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης Β΄. **Προσοχή: Στη στήλη Β περισεύει ένα (1) σημείο. (10 μονάδες)**

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Α. Χατζηγεωργάκης Κορνέσιος	1. Διατύπωσε τη θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου.
Β. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης	2. Ένας από τους συντάκτες της Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας
Γ. Τζον Λοκ	3. Ο σημαντικότερος από τους δραγομάνους επί Τουρκοκρατίας
Δ. Βενιαμίν Φραγκλίνος	4. Επικεφαλής της Άλωσης της Τριπολιτσάς.
	5. Επικεφαλής του κινήματος της 3 ^{ης} Σεπτεμβρίου 1843.

2. Να προσδιορίσεις αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι **ορθό** ή **λάθος**, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σου τη λέξη «ορθό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. **(10 μονάδες)**
 - α. Ο Μαρκαντώνιος Βραγαδίνος ήταν επικεφαλής των υπερασπιστών της Αμμοχώστου κατά την πολιορκία της πόλης το 1571 από τους Οθωμανούς.
 - β. Η άλωση της Βαστίλης έγινε στις 14 Ιουλίου 1789.
 - γ. Με τη συνθήκη του Λονδίνου (17 Μαΐου 1913) παραχωρήθηκε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία η Μακεδονία και η Θράκη.
 - δ. Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος άρχισε το 1912 και τέλειωσε το 1915.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

30 ΜΟΝΑΔΕΣ

Να απαντήσεις σε δύο (2) μόνο από τις πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με 15 μονάδες.

1. Να γράψεις κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:
 - 1α. Εγκυκλοπαίδεια **(5 μονάδες)**
 - 1β. Κρητικό Ζήτημα **(5 μονάδες)**
 - 1γ. Κίνημα των Νεοτούρκων **(5 μονάδες)**
2. Να αναφέρεις και να εξηγήσεις **τρεις (3) λόγους** για τους οποίους η γαλλική επανάσταση αποτελεί τομή στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια ιστορία. **(15 μονάδες)**
3. Να αναφέρεις **πέντε (5) παράγοντες** που ευνοούσαν την επιτυχία της ελληνικής επανάστασης (1821) στον νότιο ελλαδικό χώρο. **(15 μονάδες)**

Να απαντήσεις σε **δύο (2) μόνο** από τα πιο κάτω ζητήματα. Το καθένα βαθμολογείται με είκοσι (20) μονάδες.

1.

Όταν ο Αλή Πασάς ήρθε σε σύγκρουση με το Σουλτάνο, οι Φιλικοί αποφάσισαν ν' αρχίσουν την επανάσταση, για να επωφεληθούν από τον εμφύλιο πόλεμο των Τούρκων, που είχε αναστατώσει την Ήπειρο και απασχολούσε μεγάλες τουρκικές δυνάμεις. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ζήτησε άδεια από τον Τσάρο, δέχθηκε για λουτρά, και κατέβηκε στο Ισμαήλιο της Βεσσαραβίας, όπου σε μια τελευταία σύσκεψη με τους αρχηγούς της Εταιρείας (20 Οκτωβρίου 1820) αποφασίστηκε να κηρύξει την επανάσταση στις Ηγεμονίες και όχι στην Πελοπόννησο, όπως ήταν η αρχική απόφαση.

Οι Φιλικοί στηρίχτηκαν στη βοήθεια του ηγεμόνα Μιχαήλ Σούτσου, που ήταν Φιλικός και θα παραχωρούσε το μισθοφορικό στρατό του στον Υψηλάντη, καθώς και στην υποστήριξη των κατοίκων, Ελλήνων και ντόπιων.

Σύμφωνα με τις ρωσοτουρκικές συνθήκες, οι Τούρκοι δεν είχαν δικαίωμα να φέρουν στρατό στις Ηγεμονίες, χωρίς ρωσική άδεια. Οι Φιλικοί είχαν την ελπίδα πως οι Ρώσοι δε θα έδιναν αυτή την άδεια και, επειδή οι Τούρκοι πίστευαν πως την επανάσταση την προκάλεσε η Ρωσία, ίσως θα γινόταν ρωσοτουρκικός πόλεμος, πράγμα που θα εξυπηρετούσε τον ελληνικό αγώνα.

Με την κήρυξη της επανάστασης στο Δούναβη απ' τη μια οι Έλληνες θα πίστευαν ακόμα πιο πολύ στη ρωσική βοήθεια κι απ' την άλλη οι Τούρκοι, που θα φοβόντουσαν ρωσικό πόλεμο, θα συγκέντρωναν στρατό στα βόρεια σύνορα, ελαφρώνοντας τις ελληνικές περιοχές.

Γεωργία Κουλικούρη, Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, σ.199, Αθήνα 1983.

1α. Μελετώντας προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και αντλώντας πληροφορίες **μόνο από αυτό**, να αναπτύξεις **τρεις (3) παράγοντες** που συντέλεσαν στην απόφαση των Φιλικών να κηρύξουν την ελληνική επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. **(12 μονάδες)**

1β. Με τη βοήθεια των ιστορικών σου γνώσεων να αναφέρεις **δύο (2) λόγους**, για τους οποίους απέτυχε η επανάσταση στην περιοχή αυτή. **(8 μονάδες)**

2.

<u>Πρώτο παράθεμα</u>	<u>Δεύτερο παράθεμα</u>
Οι Υδραίοι πλοιοκτήτες και κοτζαμπάσηδες θεωρούσαν την πολιτική εξόντωση του Καποδίστρια ως επιτακτική ανάγκη, καθώς διακυβεύονταν τα συμφέροντά τους. Η Αγγλία κατά κύριο λόγο και η Γαλλία κατά δευτερεύοντα λόγο ήταν δύο χώρες που υποστήριζαν με προθυμία την αντικαποδιστριακή παράταξη και σε ορισμένες περιπτώσεις φρόντισαν να υποκινήσουν ανταρσίες κατά του Καποδίστρια, ο οποίος ήταν δημοφιλής στη μεγάλη πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας. Οι πρεσβευτές της Αγγλίας και της Γαλλίας συχνά συκοφαντούσαν τον Καποδίστρια ως «πράκτορα των Ρώσων», προκειμένου να αμαυρώσουν τη δημόσια εικόνα του. Όταν είδαν ότι δεν τα κατάφερναν, αποφάσισαν να υποστηρίξουν τη χρήση βίαιων μεθόδων. Η Αγγλία είχε αρνηθεί να εγκρίνει την εκλογή του Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας από τη Γ' Εθνοσυνέλευση του 1827. original-fippak.blogspot.gr/2013/02/blog-post_3.html	...«Παράλληλα ο Καποδίστριας είχε να αντιμετωπίσει σε πολλά από τα οικονομικά του μέτρα την ισχυρή αντίδραση των κοτζαμπάσηδων και των πιο σημαντικών από τους νησιώτες πλοιοκτήτες. Οι τάξεις αυτές που κυβέρνησαν αυτοδιοριζόμενες τη χώρα σ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του Αγώνα, και που τις βάραινε η ευθύνη για τη διασπάθιση (κατασπατάληση) των χρημάτων των εθνικών δανείων, φιλοδοξούσαν τώρα να διατηρήσουν και ακόμα να αυξήσουν τα πολιτικά και οικονομικά τους προνόμια και να αποτελέσουν την μελλοντική κυβερνητική ελίτ. Αυτόματα όμως με την άφιξη του Καποδίστρια στην Ελλάδα, όλοι αυτοί έχασαν την εξουσία που διέθεταν, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι μειώθηκε και η δύναμή τους στις επαρχίες τους...». <i>Δημήτριος Λουλές «Κατευθύνσεις και προοπτικές της οικονομικής πολιτικής του Ι. Καποδίστρια (1828-1831)»</i>

2. Αφού μελετήσεις τα πιο πάνω παραθέματα και με τη βοήθεια των ιστορικών σου γνώσεων να απαντήσεις στα ακόλουθα:

2α. Ποιοι ασκούσαν αντιπολίτευση στο έργο του Καποδίστρια και γιατί; (12 μονάδες)

2β. «Ο τραγικός θάνατος του Κυβερνήτη στέρησε την Ελλάδα από τον έξοχο πολιτικό και διπλωμάτη, που θεωρείται σήμερα από Έλληνες και ξένους ιστορικούς ως μια από τις μεγαλύτερες μορφές της νεότερης ελληνικής ιστορίας». Να τεκμηριώσεις τη θέση αυτή με αναφορές σε δύο (2) από τους τομείς του έργου του. (8 μονάδες)

3.

Το πολυδιάστατο έργο του Ελευθέριου Βενιζέλου

...»Παρ' όλας τας διαφωνίας μας – έλεγε ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου σε μια συνέντευξή του στο «Νέο Κόσμο», τον Δεκέμβρη του 1933 – δεν θα ήτο δίκαιον να μην αναγνωρίσωμεν ότι κατώρθωσε ο Βενιζέλος να εξυψώσει το Κράτος και να επιβάλει το κύρος του, να το καταστήση λαϊκώτερον, πατριώτερον απέναντι των πολιτών, ν' αναπτύξη τις λειτουργίες του και να το συγκροτήση. [...] Δεν μπορούμεν να λησμονήσωμεν ότι, ενώ οι παλαιότεροι εξεγείροντο εις το άκουσμα απαλλοτριώσεως τσιφλικιών και προέβαλλον το άθικτον της ατομικής ιδιοκτησίας, ο Βενιζέλος ανεγνώρισεν την κοινωνικήν ανάγκην ως λόγον επιτρέποντα την απαλλοτρίωσιν μεγάλων κτημάτων και εξεφώνησε μάλιστα και έναν φιλιππικόν (δηλαδή ιδιαίτερα επιθετικό λόγο, ομιλία) εναντίον φίλων του, όπως του μακαρίτου Ηλιοπούλου και άλλων, οι οποίοι μας επετέθησαν δριμύτατα εις την Βουλήν, διότι μετά θέρμης υπεστηρίζαμεν την διά συνταγματικής διατάξεως διευκόλυνσιν της απαλλοτριώσεως των τσιφλικιών χάριν της αποκαταστάσεως των ακτημόνων καλλιεργητών. Δεν μπορούμεν να λησμονήσωμεν, επίσης, ότι αργότερον ο Βενιζέλος ενεκαινίασε την εκπαιδευτικήν μεταρρύθμισιν, η οποία εισήγαγε την δημοτική (γλώσσα) εις τα σχολεία. Γενικώς, με την πολιτικήν που ηκολούθησεν ο Βενιζέλος τότε, κατώρθωσε να ενδυναμώση το Κράτος, να εξυψώση το φρόνημα του Έθνους, να εμπνεύση μεγάλην εμπιστοσύνην και έτσι να εφαρμόση συνεχώς την εξωτερικήν πολιτικήν, η οποία αποτελεί το μεγαλύτερόν του έργον, όπου ομολογουμένως διέλαμψαν αι πολιτικάί του αρεταί».

Σπύρος Μελάς, Ο Γιος του Ψηλορείτη, εκδόσεις Μπίρη, Αθήνα 1975, σσ. 9-11

3α. Μελετώντας προσεκτικά το πιο πάνω κείμενο να εντοπίσεις και να αναλύσεις δύο (2) πολιτικές αρετές τού Ελευθέριου Βενιζέλου, που φανερώνουν την ηγετική του φυσιογνωμία.

(8 μονάδες)

3β. Με τη βοήθεια του πιο πάνω κειμένου και των ιστορικών σου γνώσεων να γράψεις τέσσερις (4) πρόνοιες του αναθεωρημένου Συντάγματος του 1911.

(12 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: Ιστορία της Κύπρου

10 ΜΟΝΑΔΕΣ

Να απαντήσεις σε μία (1) μόνο από τις πιο κάτω ερωτήσεις. Η ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

1α. Για ποιους λόγους οι Κύπριοι δεν εξεγέρθηκαν και αυτοί το 1821; (6 μονάδες)

1β. Να αναφέρεις με ποιους τρόπους οι Κύπριοι βοήθησαν στην ελληνική επανάσταση.

(4 μονάδες)

2. Ποια προνόμια είχε η Εκκλησία της Κύπρου κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας;

(10 μονάδες)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

.....

Ιακώβου Χαράλαμπος

.....

Χατζηγιάννη Αθηνά

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

.....

Τράκκος Γεώργιος

ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

20 ΜΟΝΑΔΕΣ

Να απαντήσεις ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ και στις δύο (2) ερωτήσεις.

1. Να γράψεις στα φύλλα εξέτασής σου τα γράμματα της στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο **ορθό** αριθμό της στήλης Β΄. **Προσοχή: Στη στήλη Β περισεύει ένα (1) σημείο. (10 μονάδες)**

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Α. Χατζηγεωργάκης Κορνέσιος	1. Διατύπωσε τη θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου.
Β. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης	2. Ένας από τους συντάκτες της Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας
Γ. Τζον Λοκ	3. Ο σημαντικότερος από τους δραγομάνους επί Τουρκοκρατίας
Δ. Βενιαμίν Φραγκλίνος	4. Επικεφαλής της Άλωσης της Τριπολιτσάς.
	5. Επικεφαλής του κινήματος της 3 ^{ης} Σεπτεμβρίου 1843.

4 X 2,5 μονάδες = 10 μονάδες

Α.=3

Β.=4

Γ.=1

Δ.=2

2. Να προσδιορίσεις αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι **ορθό** ή **λάθος**, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σου τη λέξη «ορθό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. **(4 X 2,5 = 10 μονάδες)**

α. Ο Μαρκαντώνιος Βραγαδίνος ήταν επικεφαλής των υπερασπιστών της Αμμοχώστου κατά την πολιορκία της πόλης το 1571 από τους Οθωμανούς.

ορθό

β. Η άλωση της Βαστίλης έγινε στις 14 Ιουλίου 1789.

ορθό

γ. Με τη συνθήκη του Λονδίνου (17 Μαΐου 1913) παραχωρήθηκε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία η Μακεδονία και η Θράκη.

λάθος

δ. Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος άρχισε το 1912 και τέλειωσε το 1915.

λάθος

Να απαντήσεις σε **δύο (2) μόνο** από τις πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με 15 μονάδες.

1. Να γράψεις κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α. Εγκυκλοπαίδεια

(5 μονάδες)

β. Κρητικό Ζήτημα

(5 μονάδες)

γ. Κίνημα των Νεοτούρκων

(5 μονάδες)

1α. Η Εγκυκλοπαίδεια: Οι ιδέες του Διαφωτισμού συνοψίστηκαν στην Εγκυκλοπαίδεια, ένα συλλογικό έργο 33 τόμων **(1 μονάδα)**. Σε αυτό οι διαφωτιστές παρουσίασαν όλες τις νέες γνώσεις, καθώς και τις νέες ιδέες και αντιλήψεις για διάφορα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και άλλα θέματα **(3 μονάδες)**. Πρωτεργάτες της Εγκυκλοπαίδειας ήταν οι Γάλλοι διαφωτιστές Ντιντερό και Ντ' Αλαμπέρ **(1 μονάδα)**.

1β. Κρητικό Ζήτημα: καλείται το σύνολο των προσπαθειών των Ελλήνων της Κρήτης, των ελεύθερων Ελλήνων και του ελληνικού κράτους για ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα **(3 μονάδες)**, καθώς και η εμπλοκή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και των Δυνάμεων σ' αυτές **(2 μονάδες)**.

1γ. Κίνημα των Νεοτούρκων: Έτσι ονομάστηκε το κίνημα που ξεκίνησε με την οργάνωση «Ένωση και Πρόοδος», η οποία ιδρύθηκε από **Τούρκους αξιωματικούς, αστούς και διανοούμενους**, με στόχο την **αντίδραση** στα έκδηλα συμπτώματα **παρακμής** της Οθωμανικής αυτοκρατορίας **(2 μονάδες)**. Τα μέλη της έγιναν γνωστά ως Νεότουρκοι, ονομασία που δείχνει ότι προέτασαν **την εθνική τους ταυτότητα** κι όχι τη θρησκευτική (μουσουλμανική) **(1 μονάδα)**. Το καλοκαίρι του 1908 ξέσπασε στη Θεσσαλονίκη το κίνημα των Νεοτούρκων, που με τις **φιλελεύθερες εξαγγελίες** του προκάλεσε, αρχικά, τη **συμπάθεια** των βαλκανικών λαών **(1 μονάδα)**. Οι Νεότουρκοι υποχρέωσαν τον σουλτάνο να **παραχωρήσει σύνταγμα** **(1 μονάδα)**.

2. Να αναφέρεις και να εξηγήσεις **τρεις (3) λόγους** για τους οποίους η γαλλική επανάσταση αποτελεί τομή στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια ιστορία.

(15 μονάδες)

2. Η περίοδος της Γαλλικής Επανάστασης αποτελεί τομή στην ευρωπαϊκή αλλά και στην παγκόσμια ιστορία. Στη διάρκειά της:

Α. Η αστική τάξη της Γαλλίας κατέλαβε την εξουσία, δείχνοντας τον δρόμο και στις άλλες αστικές τάξεις της Ευρώπης.

Β. Τα συμφέροντα της αστικής τάξης προωθήθηκαν αποφασιστικά και, χάρη σε μια σειρά από μεταρρυθμίσεις, η φιλελεύθερη οικονομία, η οικονομία της ελεύθερης αγοράς, κέρδισε έδαφος.

Γ. Οι αρχές του Διαφωτισμού έγιναν πολιτικά αιτήματα και, σε ένα βαθμό, δικαιώθηκαν.

Δ. Η απολυταρχία γκρεμίστηκε στη Γαλλία και κλονίστηκε στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Ε. Αναπτύχθηκε η ιδέα ότι τα όρια του έθνους και του κράτους πρέπει να συμπίπτουν. Πολίτες και κράτος συνδέθηκαν μ' ένα πλέγμα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων (π.χ. πολιτικά δικαιώματα-υποχρέωση στρατιωτικής θητείας). Έτσι γεννήθηκε η σύγχρονη έννοια της πατρίδας, στο πλαίσιο του έθνους-κράτους, που ενέπνεε αφοσίωση στους ανθρώπους.

Ζ. Η εκκλησία διαχωρίστηκε, για πρώτη φορά στη νεότερη εποχή, από το κράτος.

Η. Τα προνόμια των ευγενών και του κλήρου καταργήθηκαν και επικράτησε η αντίληψη ότι όλοι οι άνθρωποι γεννιόνταν έχοντας, τουλάχιστον θεωρητικά, τα ίδια δικαιώματα.

Θ. Ο λαός αναδείχτηκε σε κινητήρια δύναμη της ιστορίας και σε αποκλειστική πηγή εξουσίας με την καθιέρωση συνταγμάτων και την επικράτηση της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας. Τα φυσικά δικαιώματα του Διαφωτισμού έγιναν πολιτικά δικαιώματα. Οι υπήκοοι έγιναν πολίτες.

Ι. Αναπτύχθηκαν ή αναδύθηκαν ιδέες και κινήματα που σφράγισαν την παγκόσμια ιστορία, όπως ο φιλελευθερισμός, ο εθνικισμός, ο κοινωνικός ριζοσπαστισμός και ο σοσιαλισμός (για τα οποία θα γίνει αναφορά παρακάτω).

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ

ΤΑ ΤΡΙΑ (3) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΘΕ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΠΕΝΤΕ (5) ΜΟΝΑΔΕΣ

3. Να αναφέρεις **πέντε (5) παράγοντες** που ευνοούσαν την επιτυχία της ελληνικής επανάστασης (1821) στον νότιο ελλαδικό χώρο. **(15 μονάδες)**

3. Η ευνοϊκή συγκυρία Οι προϋποθέσεις για την επιτυχία της ελληνικής επανάστασης ήταν σαφώς καλύτερες στο νότιο ελλαδικό χώρο, διότι:

A. Οι ελληνικοί πληθυσμοί ήταν πυκνότεροι και η παρουσία οθωμανικού στρατού δεν ήταν ιδιαίτερα ισχυρή.

B. Τη δεδομένη στιγμή (1820-1822) μεγάλο μέρος των οθωμανικών δυνάμεων ήταν απασχολημένο στον πόλεμο εναντίον του Αλή πασά της Ηπείρου.

Γ. Στο νότιο ελλαδικό χώρο πολυάριθμοι Φιλικοί προετοίμαζαν και ανέμεναν τον ξεσηκωμό.

Δ. Υπήρχαν ένοπλα σώματα Ελλήνων (κλέφτες).

Ε. Υπήρχαν ελληνικά εμπορικά σκάφη, που τότε ήταν εφοδιασμένα με κανόνια.

Ζ. Πολλοί Έλληνες διέθεταν σημαντική εμπειρία ένοπλων συγκρούσεων τόσο στην ξηρά (στρατιώτες στις ένοπλες δυνάμεις του Αλή πασά και στον αγγλικό στρατό των Επτανήσων) όσο και στη θάλασσα (ναύτες στο τουρκικό πολεμικό ναυτικό, αλλά και σε εμπορικά πλοία που είτε συγκρούονταν με πειρατές είτε ασκούσαν πειρατεία).

Η. Επιπλέον, τα ορεινά εδάφη της Πελοποννήσου και της Στερεάς διευκόλυναν τον κλεφτοπόλεμο.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΠΕΝΤΕ (5) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΘΕ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΡΕΙΣ (3) ΜΟΝΑΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

40 ΜΟΝΑΔΕΣ

Να απαντήσεις σε **δύο (2) μόνο** από τα πιο κάτω ζητήματα. Το καθένα βαθμολογείται με είκοσι (20) μονάδες.

1.

Όταν ο Αλή Πασάς ήρθε σε σύγκρουση με το σουλτάνο, οι Φιλικοί αποφάσισαν ν' αρχίσουν την επανάσταση, για να επωφεληθούν από τον εμφύλιο πόλεμο των Τούρκων, που είχε αναστατώσει την Ήπειρο και απασχολούσε μεγάλες τουρκικές δυνάμεις. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ζήτησε άδεια από τον Τσάρο, δόθηκεν για λουτρά, και κατέβηκε στο Ισμαήλιο της Βεσσαραβίας, όπου σε μια τελευταία σύσκεψη με τους αρχηγούς της Εταιρείας (20 Οκτωβρίου 1820) αποφασίστηκε να κηρύξει την επανάσταση στις Ηγεμονίες και όχι στην Πελοπόννησο, όπως ήταν η αρχική απόφαση.

Οι Φιλικοί στηρίχτηκαν στη βοήθεια του ηγεμόνα Μιχαήλ Σούτσου, που ήταν φιλικός και θα παραχωρούσε το μισθοφορικό στρατό του στον Υψηλάντη, καθώς και στην υποστήριξη των κατοίκων, Ελλήνων και ντόπιων.

Σύμφωνα με τις ρωσοτουρκικές συνθήκες, οι Τούρκοι δεν είχαν δικαίωμα να φέρουν στρατό στις Ηγεμονίες, χωρίς ρωσική άδεια. Οι Φιλικοί είχαν την ελπίδα πως οι Ρώσοι δε θα έδιναν αυτή την άδεια και, επειδή οι Τούρκοι θα πίστευαν πως την επανάσταση την προκάλεσε η Ρωσία, ίσως γινόταν ρωσοτουρκικός πόλεμος, πράγμα που θα εξυπηρετούσε τον ελληνικό αγώνα.

Με την κήρυξη της επανάστασης στο Δούναβη, απ' τη μια οι Έλληνες θα πίστευαν ακόμα πιο πολύ στη ρωσική βοήθεια κι απ' την άλλη οι Τούρκοι, που θα φοβόντουσαν πόλεμο με τη Ρωσία, θα συγκέντρωναν στρατό στα βόρεια σύνορα, ελαφρώνοντας τις ελληνικές περιοχές.

Γεωργία Κουλικούρη, Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, σ.199, Αθήνα 1983.

1α. Μελετώντας προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και αντλώντας πληροφορίες **μόνο από αυτό**, να αναπτύξεις **τρεις (3) παράγοντες** που συντέλεσαν στην απόφαση των Φιλικών να κηρύξουν την ελληνική επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. **(12 μονάδες)**

1α. **Τρεις (3) παράγοντες** που συντέλεσαν στην απόφαση των Φιλικών να κηρύξουν την ελληνική επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες ήταν:

Α. Το γεγονός ότι ο Αλή Πασάς ήρθε σε σύγκρουση με το σουλτάνο, γεγονός που είχε αναστατώσει την Ήπειρο και απασχολούσε μεγάλες τουρκικές δυνάμεις. Οι Φιλικοί προσδοκούσαν να επωφεληθούν από τον εμφύλιο πόλεμο των Τούρκων.

Β. Οι Φιλικοί στηρίχτηκαν στη βοήθεια του ηγεμόνα Μιχαήλ Σούτσου, που ήταν φιλικός και θα παραχωρούσε το μισθοφορικό στρατό του στον Υψηλάντη, καθώς και στην υποστήριξη των κατοίκων, Ελλήνων και ντόπιων

Γ. Οι Φιλικοί είχαν την ελπίδα πως οι Ρώσοι δε θα έδιναν την άδεια στους Τούρκους να φέρουν στρατό στις Ηγεμονίες, όταν θα ξεσπούσε η επανάσταση, αφού, σύμφωνα με τις ρωσοτουρκικές συνθήκες, ήταν απαραίτητο κάτι τέτοιο.

Δ. Μια τέτοια άρνηση οι Φιλικοί είχαν την ελπίδα ότι θα οδηγούσε σε ρωσοτουρκικό πόλεμο, πράγμα που θα εξυπηρετούσε τον ελληνικό αγώνα.

Ε. Οι Φιλικοί πίστευαν πολύ στη ρωσική βοήθεια, ενώ παράλληλα θεωρούσαν ότι οι Τούρκοι θα μετέφεραν τα πιο πολλά στρατεύματά τους στα ρωσοτουρκικά σύνορα και δεν θα ασχολούνταν και τόσο πολύ με την επανάσταση στη Βλαχία.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΤΡΙΑ (3) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΘΕ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΜΟΝΑΔΕΣ

1β. Με τη βοήθεια των ιστορικών σου γνώσεων να αναφέρεις **δύο (2) λόγους**, για τους οποίους απέτυχε η επανάσταση στην περιοχή αυτή. **(8 μονάδες)**

1β. Δύο λόγοι για τους οποίους απέτυχε η επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες είναι οι ακόλουθοι:

Α. Οι πλούσιοι Έλληνες των Ηγεμονιών δεν ανταποκρίθηκαν υλικά και η στρατολόγηση δεν προχωρούσε.

Β. Ο τσάρος αποκήρυξε την επανάσταση και επέτρεψε την είσοδο τουρκικού στρατού στις Ηγεμονίες για την καταστολή της.

Γ. Ο πατριάρχης Γρηγόριος Ε' πιεζόμενος από τον σουλτάνο αφόρισε όσους συμμετείχαν στο κίνημα.

Δ. Επιπλέον, ο τοπικός ηγέτης Βλαντιμιρέσκου θεωρήθηκε προδότης και με εντολή της Φιλικής Εταιρείας εκτελέστηκε.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΔΥΟ (2) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΘΕ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΜΟΝΑΔΕΣ

2.

Πρώτο παράθεμα

Οι Υδραίοι πλοιοκτήτες και κοτζαμπάσηδες θεωρούσαν την πολιτική εξόντωση του Καποδίστρια ως επιτακτική ανάγκη, καθώς διακυβεύονταν τα συμφέροντά τους. Η Αγγλία κατά κύριο λόγο και η Γαλλία κατά δευτερεύοντα λόγο ήταν δύο χώρες που υποστήριζαν με προθυμία την αντικαποδιστριακή παράταξη και σε ορισμένες περιπτώσεις φρόντισαν να υποκινήσουν ανταρσίες κατά του Καποδίστρια, ο οποίος ήταν δημοφιλής στη μεγάλη πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας.

Οι πρεσβευτές της Αγγλίας και της Γαλλίας συχνά συκοφαντούσαν τον Καποδίστρια ως «πράκτορα των Ρώσων», προκειμένου να αμαυρώσουν τη δημόσια εικόνα του. Όταν είδαν ότι δεν τα κατάφερναν, αποφάσισαν να υποστηρίξουν τη χρήση βίαιων μεθόδων. Η Αγγλία είχε αρνηθεί να εγκρίνει την εκλογή του Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας από τη Γ' Εθνοσυνέλευση του 1827.

original-fippak.blogspot.gr/2013/02/blog-post_3.html

Δεύτερο παράθεμα

...«Παράλληλα ο Καποδίστριας είχε να αντιμετωπίσει σε πολλά από τα οικονομικά του μέτρα την ισχυρή αντίδραση των κοτζαμπάσηδων και των πιο σημαντικών από τους νησιώτες πλοιοκτήτες. Οι τάξεις αυτές που κυβέρνησαν αυτοδιοριζόμενες τη χώρα σ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του Αγώνα, και που τις βάραινε η ευθύνη για τη διασπάθιση (κατασπατάληση των χρημάτων των εθνικών δανείων, φιλοδοξούσαν τώρα να διατηρήσουν και ακόμα να αυξήσουν τα πολιτικά και οικονομικά τους προνόμια και να αποτελέσουν την μελλοντική κυβερνητική ελίτ. Αυτόματα όμως με την άφιξη του Καποδίστρια στην Ελλάδα, όλοι αυτοί έχασαν την εξουσία που διέθεταν, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι μειώθηκε και η δύναμή τους στις επαρχίες τους...».

Δημήτριος Λουλές «Κατευθύνσεις και προοπτικές της οικονομικής πολιτικής του Ι. Καποδίστρια (1828-1831)».

2. Αφού μελετήσεις τα πιο πάνω παραθέματα και με τη βοήθεια των ιστορικών σου γνώσεων να απαντήσεις στα ακόλουθα:

2α. Ποιοι ασκούσαν αντιπολίτευση στο έργο του Καποδίστρια και γιατί; **(12 μονάδες)**
Αντιπολίτευση στο έργο του Καποδίστρια ασκούσαν:

Α. Οι Υδραίοι πλοιοκτήτες και κοτζαμπάσηδες, οι οποίοι θεωρούσαν την πολιτική εξόντωση του Καποδίστρια ως επιτακτική ανάγκη, επειδή επηρεάστηκαν τα συμφέροντά τους. Οι τάξεις αυτές που κυβέρνησαν αυτοδιοριζόμενες τη χώρα σ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του Αγώνα, και που τις βάραινε η ευθύνη για τη διασπάθιση (κατασπατάληση των χρημάτων των εθνικών δανείων, φιλοδοξούσαν τώρα να διατηρήσουν και ακόμα να αυξήσουν τα πολιτικά και οικονομικά τους προνόμια και να αποτελέσουν την μελλοντική κυβερνητική ελίτ.

Β. Η Αγγλία κατά κύριο λόγο και η Γαλλία κατά δευτερεύοντα λόγο, οι οποίες θεωρούσαν ότι ο Καποδίστριας ήταν πειθήνιο όργανο του Τσάρου της Ρωσίας και εξυπηρετούσε τα συμφέροντά του. Σε ορισμένες περιπτώσεις φρόντισαν να υποκινήσουν ανταρσίες κατά του Καποδίστρια. Συχνά συκοφαντούσαν τον Καποδίστρια ως «πράκτορα των Ρώσων», προκειμένου να αμαυρώσουν τη δημόσια εικόνα του. Όταν είδαν ότι δεν τα κατάφερναν, αποφάσισαν να υποστηρίξουν τη χρήση βίαιων μεθόδων. Η Αγγλία είχε αρνηθεί να εγκρίνει την εκλογή του Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας από τη Γ' Εθνοσυνέλευση του 1827.

Γ. Οι φιλελεύθεροι διανοούμενοι (Αδ. Κοραής) καυτηρίαζαν τον αυταρχισμό του Καποδίστρια και αξίωναν την παραχώρηση συνταγματικών ελευθεριών.

2β. «Ο τραγικός θάνατος του Κυβερνήτη στέρησε την Ελλάδα από τον έξοχο πολιτικό και διπλωμάτη, που θεωρείται σήμερα από Έλληνες και ξένους ιστορικούς ως μια από τις μεγαλύτερες μορφές της νεότερης ελληνικής ιστορίας». Να τεκμηριώσεις τη θέση αυτή με αναφορές σε δύο (2) από τους τομείς του έργου του. **(8 μονάδες)**

Ο τραγικός θάνατος του Κυβερνήτη στέρησε την Ελλάδα από τον έξοχο πολιτικό και διπλωμάτη, που θεωρείται σήμερα από Έλληνες και ξένους ιστορικούς ως μια από τις μεγαλύτερες μορφές της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Η θέση αυτή τεκμηριώνεται, αν αναλύσουμε τους τομείς του έργου του.

A. Πολίτευμα και διοίκηση: Ο Καποδίστριας ανέστειλε την ισχύ του συντάγματος της Τροιζήνας και συγκέντρωσε στα χέρια του όλες τις εξουσίες. Έκρινε ότι αυτό ήταν αναγκαίο **για** να αντιμετωπιστούν τα επείγοντα προβλήματα της χώρας. Η Δ' Εθνοσυνέλευση (Αργος, καλοκαίρι 1829) επικύρωσε αυτές τις αποφάσεις και έθεσε τις βασικές αρχές μιας μελλοντικής συνταγματικής αναθεώρησης.

B. Ένοπλες δυνάμεις: Ο Κυβερνήτης ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τη συγκρότηση τακτικών ενόπλων δυνάμεων, καθώς έπρεπε να εκκαθαρισθεί η Στερεά Ελλάδα από τον τουρκικό στρατό αλλά και να αντιμετωπιστούν σοβαρά προβλήματα εσωτερικής τάξης (ληστεία, πειρατεία). Ορισμένοι από τους αγωνιστές αξιοποιήθηκαν για τη δημιουργία τακτικού στρατού. Επιπλέον, ιδρύθηκε ο Λόχος των Ευελπίδων, πρόδρομος της σημερινής Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων. Παράλληλα, έγιναν τα πρώτα βήματα για την οργάνωση τακτικού πολεμικού ναυτικού και καταπολεμήθηκε η πειρατεία χάρη και στη δράση του Ανδρέα Μιαούλη.

Γ. Οικονομία: Ο Καποδίστριας σχημάτισε ένα πρώτο κρατικό ταμείο, το οποίο προήλθε από εισφορές Ελλήνων του εξωτερικού και φιλελλήνων. Κατόπιν προχώρησε, με τη συνεργασία του φίλου του Γαλλοελβετού τραπεζίτη Εϋνάρδου, στην ίδρυση τράπεζας και στην κοπή νομίσματος, του φοίνικα. Παράλληλα, εφάρμοσε αυστηρή λιτότητα στις δημόσιες δαπάνες και επιχείρησε να εκσυγχρονίσει τη γεωργία εισάγοντας νέες καλλιέργειες (πατάτα) και νέες καλλιεργητικές μεθόδους (χρήση σιδερένιου άροτρου).

Δ. Εκπαίδευση: Μια από τις κύριες προτεραιότητες του Κυβερνήτη υπήρξε η οργάνωση της εκπαίδευσης. Ίδρυσε το Ορφανοτροφείο της Αίγινας, στο οποίο λειτούργησαν τρία αλληλοδιδασκτικά σχολεία (αντίστοιχα των σημερινών δημοτικών αλλά τετραετούς φοίτησης), τρία ελληνικά (αντίστοιχα των σημερινών γυμνασίων με τριετή φοίτηση), αρκετά χειροτεχνεία (επαγγελματικές σχολές), καθώς και το Πρότυπον Σχολείον, στο οποίο σπούδαζαν όσοι προορίζονταν για δάσκαλοι στα αλληλοδιδασκτικά. Επίσης, ιδρύθηκε το Κεντρικόν Σχολείον, στο οποίο φοιτούσαν όσοι προορίζονταν για σπουδές σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Επιπλέον, δημιουργήθηκε στην Τίρυνθα (περιοχή ανάμεσα στο Αργος και το Ναύπλιο) το Πρότυπον Αγροκήπιον (γεωργική σχολή). Ο Καποδίστριας πίστευε ότι στη δεδομένη στιγμή η εκπαίδευση θα έπρεπε να παρέχει, πρώτα απ' όλα, βασικές γνώσεις και επαγγελματική κατάρτιση. Αυτός ήταν και ο λόγος που δεν προχώρησε τότε στην ίδρυση πανεπιστημίου.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΔΥΟ (2) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΘΕ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΜΟΝΑΔΕΣ

3.

Το πολυδιάστατο έργο του Ελευθέριου Βενιζέλου

...»Παρ' όλας τας διαφωνίας μας – έλεγε ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου σε μια συνέντευξή του στο «Νέο Κόσμο», τον Δεκέμβρη του 1933 – δεν θα ήτο δίκαιον να μην αναγνωρίσωμεν ότι κατώρθωσε ο Βενιζέλος να εξυψώσει το Κράτος και να επιβάλει το κύρος του, να το καταστήση λαϊκότερον, πατρικότερον απέναντι των πολιτών, ν' αναπτύξη τις λειτουργίες του και να το συγκροτήση. [...] Δεν μπορούμε να λησμονήσωμεν ότι, ενώ οι παλαιότεροι εξεγείροντο εις το άκουσμα απαλλοτριώσεως τσιφλικιών και προέβαλλον το άθικτον της ατομικής ιδιοκτησίας, ο Βενιζέλος ανεγνώρισεν την κοινωνικήν ανάγκην ως λόγον επιτρέποντα την απαλλοτριώσιν μεγάλων κτημάτων και εξεφώνησε μάλιστα και έναν φιλιππικόν (δηλαδή ιδιαίτερα επιθετικό λόγο, ομιλία) εναντίον φίλων του, όπως του μακαρίτου Ηλιοπούλου και άλλων, οι οποίοι μας επετέθησαν δριμύτατα εις την Βουλήν, διότι μετά θερμής υπεστηρίζαμεν την διά συνταγματικής διατάξεως διευκόλυνσιν της απαλλοτριώσεως των τσιφλικιών χάριν της αποκαταστάσεως των ακτημόνων καλλιεργητών. Δεν μπορούμε να λησμονήσωμεν, επίσης, ότι αργότερον ο Βενιζέλος ενεκαινίασε την εκπαιδευτικήν μεταρρύθμισιν, η οποία εισήγαγε την δημοτική (γλώσσα) εις τα σχολεία. Γενικώς, με την πολιτικήν που ηκολούθησεν ο Βενιζέλος τότε, κατώρθωσε να ενδυναμώσει το Κράτος, να εξυψώσει το φρόνημα του Έθνους, να εμπνεύση μεγάλην εμπιστοσύνην και έτσι να εφαρμόση συνεχώς την εξωτερικήν πολιτικήν, η οποία αποτελεί το μεγαλύτερόν του έργον, όπου ομολογουμένως διέλαμψαν αι πολιτικάί του αρεταί».

Σπύρος Μελάς, Ο Γιος του Ψηλορείτη, εκδόσεις Μπίρη, Αθήνα 1975, σσ. 9-11

3α. Μελετώντας προσεκτικά το πιο πάνω κείμενο να εντοπίσεις και να αναλύσεις **δύο (2) πολιτικές αρετές** του Ελευθέριου Βενιζέλου, που φανερώνουν την ηγετική του φυσιογνωμία.

(10 μονάδες)

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος είναι μοναδική πολιτική προσωπικότητα στη σύγχρονη ιστορία του Ελληνικού Έθνους. Το απόσπασμα από τη συνέντευξη του πολιτικού του αντιπάλου Αλέξανδρου Παπαναστασίου τονίζει μερικές από τις πολιτικές του αρετές:

*Α. Καταρχήν ο Ε. Βενιζέλος **κυβέρνησε με αποφασιστικότητα το Ελληνικό Κράτος**, με αποτέλεσμα να εξυψώσει το κύρος του, να κερδίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών, να το καταστήσει πιο προσιτό στον ελληνικό λαό, να αναπτύξει τις λειτουργίες του και να το κάνει να λειτουργεί.*

*Β. Ο Ε. Βενιζέλος διακρίθηκε για την **πολιτική του ευαισθησία** σε σοβαρά κοινωνικά ζητήματα, όπως ήταν η απαλλοτρίωση των τσιφλικιών και η εκπαίδευση.*

*Γ. Υπήρξε **σταθερός υποστηρικτής των εθνικών θεμάτων και ενέπνεε εμπιστοσύνη στον ελληνικό λαό**. Γι' αυτό κατόρθωσε να κάνει το Ελληνικό Κράτος πιο ισχυρό και να εξυψώσει το εθνικό φρόνημα του ελληνικού λαού.*

*Δ. Τέλος απέδειξε ότι ήταν **ικανός διπλωμάτης**, όταν χρειάστηκε να χειριστεί τα εθνικά θέματα.*

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΔΥΟ (2) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΘΕ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΜΟΝΑΔΕΣ

3β. Με τη βοήθεια του πιο πάνω κειμένου και των ιστορικών σου γνώσεων να γράφεις **τέσσερις (4) πρόνοιες** του αναθεωρημένου Συντάγματος του 1911.

(10 μονάδες)

Τέσσερις πρόνοιες του αναθεωρημένου Συντάγματος του 1911 είναι οι ακόλουθες:

Α. Προστάτευε αποτελεσματικότερα τις ατομικές ελευθερίες.

Β. Επέτρεπε στο κράτος να αφαιρεί από τους ιδιοκτήτες τους με αποζημίωση μεγάλες εκτάσεις γης για να μοιραστούν σε ακτήμονες.

Γ. Θέσπιζε τη μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων.

Δ. Απαγόρευε στους στρατιωτικούς και στους δημοσίους υπαλλήλους να εκλέγονται βουλευτές.

Ε. Καθιέρωνε την υποχρεωτική, δωρεάν εκπαίδευση.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ (4) ΑΠΟ ΤΑ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΘΕ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΜΟΝΑΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: Ιστορία της Κύπρου

10 ΜΟΝΑΔΕΣ

Να απαντήσεις σε **μία (1) μόνο** από τις πιο κάτω ερωτήσεις. Η ερώτηση βαθμολογείται με **δέκα (10) μονάδες**.

1α. Για ποιους λόγους οι Κύπριοι δεν εξεγέρθηκαν και αυτοί το 1821;

(6 μονάδες)

Α. Βρισκόταν κοντά στα τουρκικά παράλια και σε μεγάλη απόσταση από την Ελλάδα.

Β. Δεν διέθετε ναυτικό

1β. Να αναφέρεις με ποιους τρόπους οι Κύπριοι βοήθησαν στην ελληνική επανάσταση.

(4 μονάδες)

Α. Συγκέντρωσαν τρόφιμα και χρήματα τα οποία απέστειλαν στην Ελλάδα.

Β. Πολλοί Κύπριοι κατατάχθηκαν στις τάξεις των αγωνιστών της ελληνικής επανάστασης και πήραν μέρος σε πολλές μάχες.

2. Ποια προνόμια είχε η Εκκλησία της Κύπρου κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας;

(10 μονάδες)

Τα προνόμια της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας είναι τα ακόλουθα:

Α. Αναγνωρίστηκε το αυτοκέφαλο της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου και το δικαίωμα εκλογής Ορθόδοξου Αρχιεπισκόπου.

Β. Παράλληλα παραχωρήθηκαν στην Ορθόδοξη Εκκλησία προνόμια με αποτέλεσμα να έχει εκτός από τη θρησκευτική, πολιτική και δικαστική εξουσία. Με βάση τα προνόμια αυτά η Εκκλησία αναλάμβανε να

κατανέμει και να εισπράττει τους φόρους από τους χριστιανούς. Με τον τρόπο αυτό ήταν σε θέση να προστατεύει την τιμή και την περιουσία των υπόδουλων.

Γ. Επίσης οι Επίσκοποι είχαν και δικαστική εξουσία σε περιπτώσεις διενέξεων ανάμεσα στους Έλληνες χριστιανούς.

Δ. Με το συνδυασμό της εκκλησιαστικής με την κοσμική εξουσία η Εκκλησία της Κύπρου απέκτησε εθναρχικό ρόλο.

Ο Αρχιεπίσκοπος ήταν εθνάρχης, αρχηγός της χριστιανικής θρησκείας αλλά και του Ελληνισμού της Κύπρου.